

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΟΛΥΤΕΝΧΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παραλλαγές του Αλγορίθμου κ-Μέσων

Constrained k-Means Classification

ΑΠΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2023-2024

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΚΑΔΡΕΒΗ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ

Επιβλέπων: Μάρκος Τσίπουρας

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΠΕΖΗΓΗΣΗ K-MEANS ALGORITHM

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ C-K-MEANS ARLORITHM

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ C-K-MEANS ΣΥΝΟΛΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΟΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
- IRIS DATASET
- WINE DATASET
- BREAST CANCER WISCONSIN (DIAGNOSTIC) DATASET

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- IRIS DATASET
- WINE DATASET
- BREAST CANCER WISCONSIN (DIAGNOSTIC) DATASET

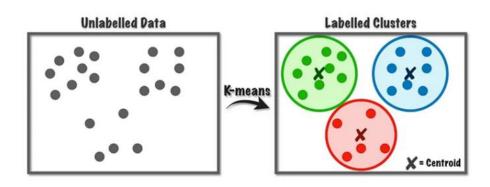
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δύο βασικές μέθοδοι για την αξιολόγηση και την κατανόηση δεδομένων στους τομείς της μηχανικής μάθησης και της εξόρυξης δεδομένων είναι η ομαδοποίηση και η ταξινόμηση. Αυτές οι μέθοδοι είναι απαραίτητες για την οργάνωση των δεδομένων σε δομές με νόημα, γεγονός που τις καθιστά χρήσιμες σε ένα ευρύ φάσμα εφαρμογών σε πολλούς τομείς.

Ο αλγόριθμος K-means είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς αλγορίθμους ομαδοποίησης επειδή είναι εύκολος στη χρήση και αποτελεσματικός. Λειτουργεί διαιρώντας ένα σύνολο δεδομένων σε διακριτές ομάδες (συστάδες) με βάση την ιδέα ότι τα σημεία δεδομένων σε μια ομάδα είναι πιο όμοια μεταξύ τους απ' ό,τι σε άλλες ομάδες. Η σταθμισμένη ευκλείδεια απόσταση χρησιμοποιείται ως κριτήριο ομοιότητας στη μέθοδο C-K-means, η οποία είναι μια παραλλαγή του κανονικού αλγορίθμου K-means που θέτει περιορισμούς στην κίνηση των κεντροειδών. Αυτή η τροποποίηση παρέχει μια πιο εξελιγμένη μέθοδο ομαδοποίησης, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει ορισμένα από τα μειονεκτήματα του αλγορίθμου K-means.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ K-Means Algorithm

Ο αλγόριθμος K-means είναι μια επαναληπτική τεχνική που χρησιμοποιεί χαρακτηριστικά για να διαχωρίσει ένα σύνολο Ν σημείων δεδομένων σε Κ μη επικαλυπτόμενες υποομάδες ή συστάδες. Ο κύριος στόχος είναι η ελαχιστοποίηση του αθροίσματος των τετραγωνικών αποστάσεων μεταξύ κάθε σημείου και του κεντροειδούς της συστάδας ή του αθροίσματος τετραγώνων εντός της συστάδας.

Στη συνέχεια, εκτελεί επαναληπτικά δύο βήματα.

1. Βήμα ανάθεσης:

Κάθε σημείο δεδομένων στο σύνολο δεδομένων εκχωρείται στο πλησιέστερο κέντρο. Το «πλησιέστερο» καθορίζεται συνήθως με βάση την Ευκλείδεια απόσταση. Μετά από αυτό το βήμα, σχηματίζονται k συστάδες με βάση τις τρέχουσες θέσεις των κεντροειδών.

2. Βήμα ενημέρωσης:

Για κάθε ένα από τα k συμπλέγματα, το κεντροειδές ενημερώνεται ώστε να είναι ο μέσος όρος (μέσος όρος) όλων των σημείων δεδομένων που έχουν εκχωρηθεί σε αυτό το σύμπλεγμα. Αυτό το βήμα ουσιαστικά μετακινεί το κέντρο στο κέντρο του συμπλέγματός του.

Αυτή η διαδικασία συνεχίζεται μέχρι να μην υπάρξει σημαντική αλλαγή στις θέσεις των κεντροειδών, υποδηλώνοντας ότι οι συστάδες έχουν σταθεροποιηθεί.

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ C-K-Means Algorithm

Σύμφωνα με το σχετικό paper, η ταξινόμηση Constrained K-Means (C-K-Means) είναι ένας επαναστατικός αλγόριθμος CvC που δημιουργήθηκε ρητά για να αντιμετωπίσει ορισμένα από τα

μειονεκτήματα και τις ελλείψεις που εντοπίστηκαν σε προηγούμενες προσεγγίσεις.

Η τεχνική αυτή παρουσιάζει δύο κύριες αλλαγές σε σχέση με τη συμβατική μέθοδο K-Means. Αυτό το επιτυγχάνει εφαρμόζοντας πρώτα περιορισμούς στη διαδικασία ομαδοποίησης και στη συνέχεια χρησιμοποιώντας ένα σταθμισμένο μέτρο ευκλείδειας απόστασης.

Αυτή η μέθοδος είναι ιδιαίτερη στο ότι κάθε υπερκύβος περιορισμών παράγεται από δεδομένα για μία μόνο κλάση, επομένως κάθε κεντροειδές συνδέεται φυσικά με την κλάση του αντίστοιχου υπερκύβου.

Είναι ενδιαφέρον ότι τόσο για τη διαδικασία συσταδοποίησης όσο και για την κατασκευή των συστάδων χρησιμοποιούνται δεδομένα δοκιμής και όχι σύνολο εκπαίδευσης. Αυτή η μέθοδος βελτιώνει την ταξινόμηση των δοκιμαστικών παραδειγμάτων με τη δυναμική ενημέρωση των κεντροειδών κατά τη διάρκεια της κατασκευής των συστάδων του δοκιμαστικού συνόλου, εκτός από τη συνεκτίμηση της απόστασης κάθε δεδομένου από τα κεντροειδή. Αυτή η νέα προσέγγιση προσφέρει αυξημένη αποτελεσματικότητα και ακρίβεια για την ταξινόμηση των περιπτώσεων δοκιμής.

<u>ANAΛΥΣΗ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ</u> <u>C-K-Means Algorithm</u>

Το εξελιγμένο μοντέλο μηχανικής μάθησης constrained k-means classification (c-k-means) χρησιμοποιεί μια ξεχωριστή μέθοδο για την ομαδοποίηση και την ταξινόμηση.

Το μοντέλο δημιουργεί έναν υπερκύβο για κάθε κλάση κατά τη

διάρκεια της εκπαίδευσης και εκχωρεί βάρη σε κάθε χαρακτηριστικό της κλάσης.

Ο αλγόριθμος ξεκινά λαμβάνοντας ένα σύνολο δεδομένων εκπαίδευσης με "a" χαρακτηριστικά και "c" κλάσεις, στη συνέχεια, για κάθε κλάση, δημιουργεί έναν υπερκυβο καθορίζοντας τα ελάχιστα και μέγιστα όρια για κάθε χαρακτηριστικό.

$$b_{a,c}^{min} = avg_{a,c} - l * s_{a,c}$$

$$b_{a,c}^{max} = avg_{a,c} + l * s_{a,c}$$

Εικόνα 1: ΤΥΠΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΥΠΕΡΚΥΒΟΥ

Τα τρία κύρια μέρη της υλοποίησης του αλγορίθμου c-k-means περιστρέφονται γύρω από μια τροποποιημένη μέθοδο k-means. Τα αρχικά «Κ» κεντροειδή αρχικοποιούνται τυχαία μέσα στους υπερκύβους, εξασφαλίζοντας ένα κέντρο ανά υπερκύβο.

$$b_{a,c}^{min} \le m_{a,c} \le b_{a,c}^{max}$$

Εικόνα 2: ΣΧΕΣΗ ΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ

Το βήμα ανάθεσης χρησιμοποιεί στη συνέχεια τη σταθμισμένη Ευκλείδεια απόσταση ως κριτήριο ομοιότητας για να αντιστοιχίσει κάθε δεδομένο στο πλησιέστερο κέντρο της.

Η σταθμισμένη Ευκλείδεια απόσταση υπολογίζεται, λαμβάνοντας υπόψη τα βάρη που αποδίδονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εκπαίδευσης.

$$w_{a,c} = 1 - \frac{s_{a,c}}{max_{a,c} - min_{a,c}}$$

Εικόνα 3: ΤΥΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΒΑΡΩΝ

$$d_c = \sqrt{\sum_{a=1}^{A} \, w_{a,c} * (x_{a,i} - m_{a,c})^2}$$

Εικόνα 4:ΣΤΑΘΜΙΣΜΈΝΗ ΕΥΚΛΕΊΔΕΙΑ ΑΠΌΣΤΑΣΗ

Το βήμα ενημέρωσης του αλγορίθμου c-k-means είναι ενα κρίσιμο στοιχείο. Εάν ένα κέντρο πρέπει να τοποθετηθεί έξω από τον υπερκύβο περιορισμού της αρχικής του κατηγορίας, αναγκάζεται στις δεσμευμένες τιμές του υπερκύβου.

Εάν η τιμή ενός κέντρου πέσει κάτω από το ελάχιστο όριο (b_min_ac) της κατηγορίας του, ορίζεται σε αυτήν την ελάχιστη τιμή και ομοίως, εάν υπερβαίνει το μέγιστο όριο (b_max_ac), προσαρμόζεται σε αυτήν τη μέγιστη τιμή.

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ

Ένα επιπλέον βασικό χαρακτηριστικό του αλγορίθμου C-K-Means είναι η χρήση υπερκύβων για τον καθορισμό ορίων ή περιορισμών για κάθε κατηγορία στον χώρο χαρακτηριστικών. Το μέγεθος αυτών των υπερκύβων επηρεάζεται από μια παράμετρο χαλάρωσης.

Μια μεγαλύτερη παράμετρος χαλάρωσης οδηγεί σε μεγαλύτερους υπερκύβους, παρέχοντας μεγαλύτερη ευελιξία για κεντροειδείς κινήσεις, που μπορεί να είναι πλεονεκτικό για την προσαρμογή σε δεδομένα, αλλά μπορεί να οδηγήσει σε αλληλεπικαλυπτόμενους υπερκύβους σε λιγότερο διαχωρισμένες κατηγορίες.

Αντίθετα, μια μικρότερη παράμετρος χαλάρωσης αποδίδει

μικρότερους υπερκύβους, επιβάλλοντας αυστηρότερους περιορισμούς στην κεντροειδή κίνηση. Αυτή η ισορροπημένη προσέγγιση του C-K-Means επιτρέπει μια πιο λεπτή και προσαρμοστική διαδικασία ομαδοποίησης.

Στον κώδικα η παράμετρος χαλάρωσης έχει οριστεί σε 0.1.

ΣΥΝΟΛΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

χρήση του αλγορίθμου ταξινόμησης Constrained K-Means (C-K-Means) σε τρία διαφορετικά σύνολα δεδομένων απαραίτητη για τη συγκεκριμένη εργασία. Προκειμένου ο αλγόριθμος να λειτουργήσει όσο το δυνατόν καλύτερα και να παράγει αξιόπιστα αποτελέσματα, κάθε σύνολο δεδομένων πρέπει να προετοιμαστεί και να επεξεργαστεί προσεκτικά. Αυτή η προετοιμασία περιλαμβάνει την δημιουργία ενός script () για να διασφαλιστεί ότι τα σύνολα δεδομένων είναι συμβατά με τη μέθοδο C-K-Means, ιδίως όσον αφορά τη μορφοποίηση των δεδομένων και τη διαμόρφωση των παραμέτρων. Μέσα σε αυτό πραγματοποιείται και η κλήση της κλάσης CKMeans με αρχικοποιημένες παραμέτρους σύμφωνα με το δεδομένων σύνολο κάθε και Oι συναρτήσεις εμφάνισης αποτελεσμάτων.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΟΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα σύνολα δεδομένων πρέπει, πρώτα απ' όλα, να αναπαρίστανται αριθμητικά, επειδή οι υπολογισμοί του C-K-Means εξαρτώνται από αριθμητικές τιμές. Αυτό σημαίνει ότι όλα τα δεδομένα κατηγοριών πρέπει να κωδικοποιηθούν ή να μετατραπούν σε αριθμητική αναπαράσταση. Σε σύνολα δεδομένων όπου οι ετικέτες ή τα

χαρακτηριστικά δίνονται ως κείμενο ή κατηγορίες, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κωδικοποιημένα διανύσματα ή αριθμητικοί δείκτες.

Το σύνολο εκπαίδευσης και το σύνολο δοκιμής είναι τα δύο τελευταία υποσύνολα που δημιουργούνται από κάθε σύνολο δεδομένων. Στην παρούσα υλοποίηση, κάθε σύνολο δεδομένων διαχωρίστηκε 70% σε σετ εκπαίδευσης και 30% σε σετ δοκιμής.

Για να υλοποιηθεί ο αλγόριθμος ckmeans σε κάθε διαφορετικό σύνολο δεδομένων θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως ο παρακάτω κώδικας.

```
Editor - C:\Users\Marilou\Dropbox\ΓΙΑ ΠΤΥΧΙΟ_23-24\ΕΡΓΑΣΙΕΣ\ΕΞΟΡΥΞΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ\KADREVI MARILENA 1427\

CKMeans.m main_script.m +

Select Dataset

dataset_name = 'breast_cancer'; % Change to 'iris', 'wine', or 'breast_cancer'

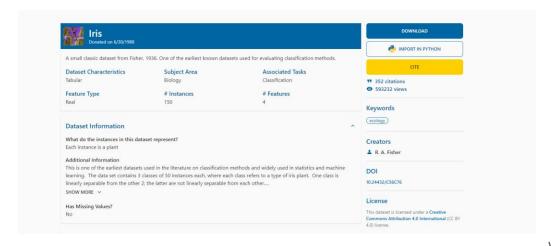
3
```

IRIS DATASET

Το πρώτο σύνολο δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε ως βάση για αυτήν την υλοποίηση είναι το σύνολο δεδομένων Iris.

Μερικά χαρακτηριστικά για το σύνολο δεδομένων iris:

- Κάθε σειρά στο σύνολο δεδομένων αντιπροσωπεύει ένα φυτό ίριδας.
- Υπάρχουν 3 κατηγορίες, η καθεμία αντιστοιχεί σε ένα είδος φυτού ίριδας.
- Περιλαμβάνει 4 χαρακτηριστικά ανά παρουσία.
- Δεν υπάρχουν κενές τιμές.
- Οι αλφαριθμητικές ετικέτες μετατράπηκαν σε αριθμητικές:
 "Iris-setosa" ως 1, το "Iris-versicolor" ως 2 και το "Iris-virginica" ως 3.

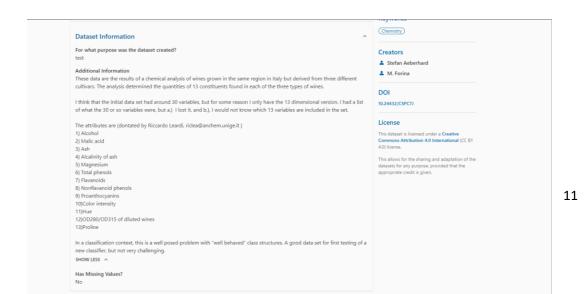
WINE

DATASET

Το δεύτερο σύνολο δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε ως βάση για αυτήν την υλοποίηση είναι το σύνολο δεδομένων wine.

Μερικά χαρακτηριστικά για το σύνολο δεδομένων wine:

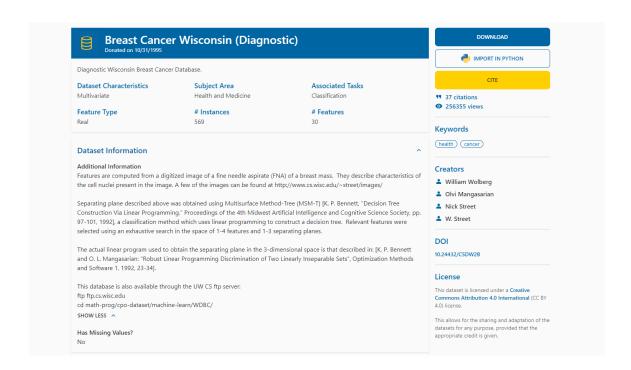
- Όπως το σύνολο δεδομένων Iris, το σύνολο δεδομένων Wine είναι ένα πρόβλημα ταξινόμησης. Περιλαμβάνει την πρόβλεψη της ποικιλίας του κρασιού με βάση διάφορες χημικές αναλύσεις.
- Υπάρχουν 3 κατηγορίες, το καθένα αντιστοιχεί σε διαφορετικό τύπο ποικιλίας κρασιού.
- Περιλαμβάνει 13 χαρακτηριστικά ανά παρουσία.
- Δεν υπάρχουν κενές τιμές.

Το τρίτο σύνολο δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε ως βάση για αυτήν την υλοποίηση είναι το σύνολο δεδομένων breast cancer.

Μερικά χαρακτηριστικά για το σύνολο δεδομένων breast cancer.:

- Όπως το σύνολο δεδομένων Iris, το σύνολο δεδομένων breast cancer είναι ένα πρόβλημα ταξινόμησης. Περιλαμβάνει την πρόβλεψη εάν ένας όγκος καρκίνου του μαστού είναι καλοήθης ή κακοήθης
- Υπάρχουν 2 κατηγορίες, καλοήθεις και κακοήθεις.
- Περιλαμβάνει 30 χαρακτηριστικά ανά παρουσία.
- Δεν υπάρχουν κενές τιμές.

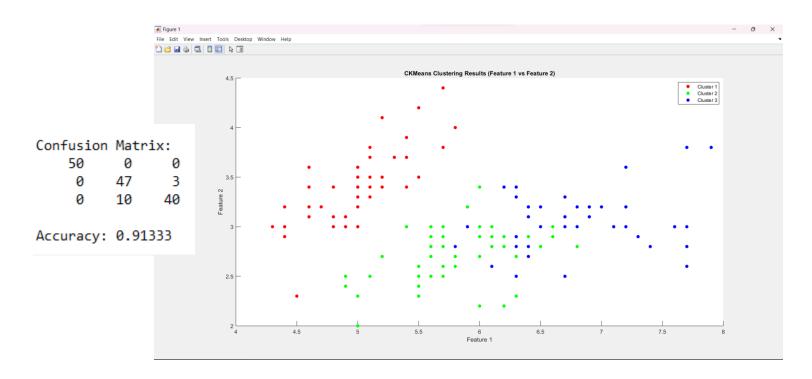

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ C-K-Means (MATLAB)

IRIS DATA SET

Ακολουθούν τα αποτελέσματα του αλγορίθμου CK-Means του συνόλου δεδομένων Iris:

Τα δείγματα ίριδας διαχωρίστηκαν επιτυχώς σε συστάδες από τον αλγόριθμο. Σε αυτή τη συγκεκριμένη εκτέλεση παρήγαγε τρεις συστάδες, οι οποίες αντιστοιχούν στα τρία είδη ανθών ίριδας που είναι γνωστό ότι υπάρχουν. Τα περισσότερα δείγματα ίριδας ταξινομήθηκαν κατάλληλα στις αντίστοιχες συστάδες τους, σύμφωνα με τον πίνακα σύγχυσης. Η υψηλή βαθμολογία ακρίβειας του αλγορίθμου, περίπου 91,33%, υποδηλώνει ότι μπορεί να εντοπίσει σημαντικά μοτίβα στα δεδομένα.

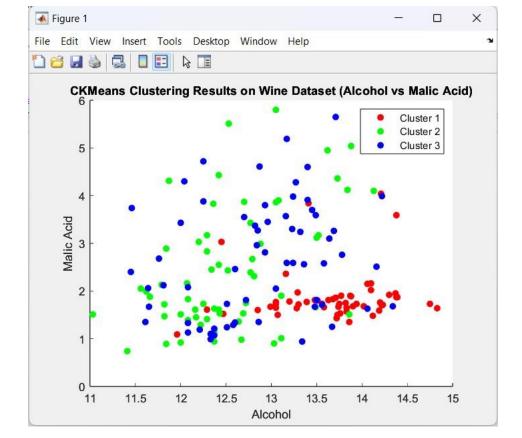
WINE DATA SET

Ακολουθούν τα αποτελέσματα του αλγορίθμου CK-Means του συνόλου δεδομένων wine :

Τα δείγματα κρασιού διαχωρίστηκαν επιτυχώς σε συστάδες από τον αλγόριθμο. Σε αυτή τη συγκεκριμένη εκτέλεση παρήγαγε τρεις συστάδες, οι οποίες αντιστοιχούν στης 3 κατηγορίες κρασιού. Η βαθμολογία ακρίβειας του αλγορίθμου, περίπου 70,78%, υποδηλώνει ότι μπορεί να εντοπίσει σημαντικά μοτίβα στα δεδομένα.

Confusion Matrix:
50 0 9
4 45 22
1 16 31

Accuracy: 0.70787

Ακολουθούν τα αποτελέσματα του αλγορίθμου CK-Means του συνόλου δεδομένων breast cancer:

Τα δείγματα από το σύνολο δεδομένων breast cancer διαχωρίστηκαν επιτυχώς σε συστάδες από τον αλγόριθμο. Σε αυτή τη συγκεκριμένη εκτέλεση παρήγαγε δύο συστάδες, οι οποίες αντιστοιχούν στης 2 κατηγορίες - καλοήθεις και κακοήθεις. Η βαθμολογία ακρίβειας του αλγορίθμου, περίπου 90%, υποδηλώνει ότι μπορεί να εντοπίσει σημαντικά μοτίβα στα δεδομένα.

Confusion Matrix: 351 6 51 161

Accuracy: 0.89982

